

UKRAINIAN GREEK CATHOLIC CHURCH
SVIATOSLAV SHEVCHUK
MAJOR ARCHBISHOP OF KYIV-HALYCH

Prot. BA 23/080

Page 1 of 4

EASTER PASTORAL LETTER
OF HIS BEATITUDE SVIATOSLAV

Most Reverend Archbishops and Bishops,
Very Reverend and Reverend Fathers,
Venerable Brothers and Sisters in Monastic and Religious Life,
Dearly Beloved Laity in Christ of the Ukrainian Greek-Catholic Church

Christ is Risen!

*Having kept its seals intact,
You rose from the grave, O Christ,
Who preserved the Virgin's keys in Your birth,
and opened for us the doors of Paradise.*
Ode 6, Paschal Canon

Beloved in Christ!

Once again, we celebrate the Pascha of Christ amid incredible suffering associated with the horrors of open warfare. Over the past year, there has been so much pain and trauma, so many deported and wounded, captured and missing in action, so many broken lives in every corner of Ukraine and in various countries where our people have settled! So many of our dead—our fathers and mothers, brothers and sisters, sons and daughters—have sowed our land, the black-earth of Ukraine, with their bodies, as if with life-giving seeds! Sometimes we simply cry out to the Lord in pain: “My God, my God, why have you forsaken me? Why are you so far from saving me, from the words of my groaning?” (Ps 22:1). Our Saviour, crucified on the cross, also prayed with these words! But today, on this bright and joyful feast of Resurrection and life, the great mystery of victory opens up before us—of joy over sadness, truth over falsehood, glory over insult and mockery, light over darkness, good over evil, life over death. The crucified Lord lives! The Good Shepherd, tortured to death, reigns forever! Christ is risen – eternal joy!

Having kept its seals intact, You rose from the grave, O Christ...

It's difficult to seek healing when deep wounds afflict our body and soul. It is not easy to speak of the joy of resurrection when we see suffering and death everywhere. But let us note that the risen body of Jesus, whom we encounter today in our communities, still bears

all the wounds of the crucifixion. After He appeared to His disciples for the first time on the day of Resurrection, the Apostle Thomas, who was absent on that occasion, did not want to believe: "Unless I see in his hands the mark of the nails, and place my finger into the mark of the nails, and place my hand into his side, I will never believe" (Jn 20:25). However, Christ tells Thomas when he finally meets him: "Put your finger here, and see my hands; and put out your hand, and place it in my side. Do not disbelieve, but believe" (Jn 20:27). He who was crucified and died is the same Lord who rose from the dead. As the Risen One, the conqueror of death, He allows Himself to be recognized by disciples of all nations and generations precisely by His wounds!

At the same time, the body of the risen Saviour is no longer subject to the usual laws of nature: it passes through the stone with which the entrance to the tomb was blocked, without breaking its seals. It passes through the locked door to the upper room, where the disciples hid for fear of the Jews (see Jn 20:19). The risen Christ bears the traces of a terrible death on his glorified body, but death no longer has power over him! Only in order to reveal the emptiness of Christ's tomb, the angel descends, moves away the stone, breaks the seals and says to the myrrh-bearers: "Do not be alarmed. You seek Jesus of Nazareth, who was crucified. He has risen; he is not here. See the place where they laid him" (Mk 16:6).

Faith in the Resurrection of Christ is the basis for our belief in the resurrection of every person. What our resurrected bodies will be like in God's glory is hard to even imagine. However, celebrating the Lord's Pascha, we can be sure that it will be a glorification of the abused, a restoration of the broken and destroyed, a healing of the wounded. Today, the Risen Christ extends His life-giving and wounded right hand to a wounded Ukraine. His glorified wounds touch our wounds, which still bleed and hurt. The Crucified and Risen One makes our wounds His – and in the resurrection of Ukraine they become the glorified wounds of the victors!

To celebrate Easter for us today means to feel the healing touch of Christ's life-giving hand, which is pierced by His glorified wounds. This touch to our wounds infuses into us the strength of the wounds of the Risen One, the breath of the One who overcame death and gave life to those in the graves. On this great day, let's remember the words of the Apostle of the nations: "For if we have been united with him in a death like his, we shall certainly be united with him in a resurrection like his" (Rom 6:5). The wounds of those who were wounded with Christ will inevitably turn into the wounds of the glorified Lord: because Christ is risen!

... Who preserved the Virgin's keys in Your birth, and opened for us the doors of Paradise.

In our tradition, we do not reproduce the Resurrection event itself in iconography. For us, the image of "The Descent into Hades" is the icon for the feast. One notes that in this icon at the bottom there are keys – a symbol of Christ's victory over death and the power of hell. For God everything is open: a virgin's womb, a tombstone, a locked door, human hearts... The Lord sees our affliction – we can be sure of His closeness in times of trouble. With His Passover, He has already opened the doors of paradise for us, but in order for us to enter, He needs our cooperation and our trust. So, let us firmly believe: just as neither the

seals of the tomb nor the military guard could restrain Christ in His glorified body, so no aggressor and occupier will be able to defeat our wounded Ukraine. We will defeat the enemy, rebuild our destroyed cities, towns, and villages, heal our wounds by the power and action of the Holy Spirit – because Christ is risen!

The light of Christ's Resurrection transforms our sadness and our tears into the joy of Pascha, as it was for the sorrowful myrrh-bearing women at the empty tomb of the Saviour. And today we see that what seems impossible and hopeless from a human point of view emerges victorious to the glory of the One who, having opened the doors of paradise, gives us eternal life.

If Christ on the cross, in the midst of incredible suffering, was able to raise His eyes to the Father with a hope that dispels despair, then let us have the courage today to speak to the resurrected Saviour together with the Psalmist: "For he has not despised or abhorred the affliction of the afflicted, and he has not hidden his face from him, but has heard, when he cried to him.... Posterity shall serve him; it shall be told of the Lord to the coming generation; they shall come and proclaim his righteousness to a people yet unborn, that he (the Lord) has done it" (Ps 22, 24, 30–31).

Let us remember that our victory depends not only on our military ability to resist the Russian troops, but also on our ability on the spiritual front to open ourselves to the power of the Resurrection and become an instrument of healing and peace in the Lord's hands:

Peace is brought by Christ Himself,
Peace proclaimed to us from heaven,
Let God's peace be shared among us,
Let God's grace be given glory,
Divine miracle of miracles:
Christ is Risen! Christ is Risen!

(see: Ukrainian Easter Hymn, *Khrystos Voskres! Radist z neba.*)

Dear Brothers and Sisters in Christ! I greet you on the feast of Christ's victory over every evil and over death itself. Let our confidence in victory be a healing balm for all our wounds, spiritual and physical. In the joy of the Resurrection of our Lord, I greet all our defenders-heroes who are on the front lines today or who have been wounded. Open your heart to Christ, who sees your sacrifice and your pain, and makes them His own.

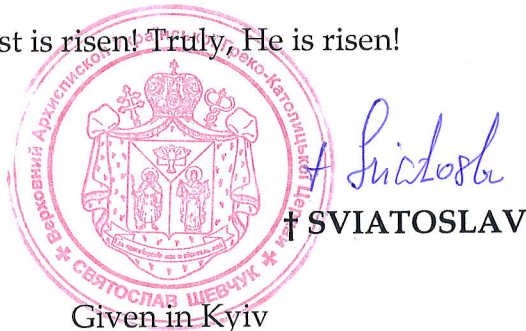
I embrace the families of our soldiers, especially of prisoners of war and those missing in action. I pray that your relatives will be found and will return home as soon as possible. Be joined with them through prayer because the Lord is always close to them.

I unite myself spiritually to those who are in the occupied territories and do not have an opportunity to go to their Church today but are waiting for liberation and pray for Ukraine's victory. In the hope of the resurrection and with tears in my eyes, I embrace those who mourn their dead, both soldier-heroes and peaceful civilians who became victims of the criminal actions of the occupier. I greet our refugees and displaced persons who foster the hope of returning home after victory and rebuilding their native city or village.

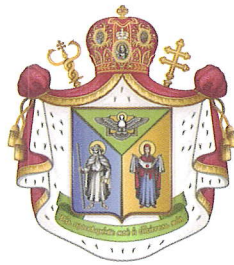
With gratitude I greet our volunteers, our military and medical chaplains, each in their own place working to bring our common victory closer; those who labour to support a neighbour in need, both in Ukraine and abroad. You are awesome and we are proud of you! I embrace all Ukrainians – children, adults and the elderly, men and women. In sharing the Easter basket, may you experience profound joy, God's mercy and blessings. I embrace with a fatherly love all the clergy, religious, and faithful in Ukraine and throughout the world, and sincerely wish you all a blessed Easter feast, a tasty sharing of our traditional blessed egg, and a Paschal joy that is full of light.

The grace of our Risen Lord Jesus Christ, the love of God the Father, and the communion of the Holy Spirit be with you all.

Christ is risen! Truly, He is risen!

Given in Kyiv
at the Patriarchal Cathedral of the Resurrection of Christ,
on the Day of the Holy Martyrs Sabinus and Papas
March 29 (16), 2023 A.D.

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
Верховний Архиєпископ Києво-Галицький

Вих. ВА 23/080

Аркуш 1 із 4-х

ВЕЛИКОДНЕ ПОСЛАННЯ
БЛАЖЕННІШОГО СВЯТОСЛАВА

Високопреосвященним і преосвященним владикам,
всесвітлішим, всечеснішим і преподобним отцям,
преподобним ченцям і черницям, дорогим у Христі мирянам
Української Греко-Католицької Церкви

Христос воскрес!

*Зберігши цілими печаті,
воскрес Ти із гробу, Христе,
що ключів Діви не порушив у різдві Твоім,
і відчинив нам райські двері.
Пісня 6 Канону Пасхи*

Дорогі в Христі!

Знову ми святкуємо Пасху Христову серед неймовірного терпіння, пов'язаного з жахіттям відкритої війни. За минулий рік стільки болю і травм, стільки депортованих і поранених, полонених і зниклих безвісти, покалічених у кожному куточку України та в різних країнах нашого поселення! Стільки загиблих – наших батьків і матерів, братів і сестер, синів і дочок – засіяли своїми тілами, немов життєдайним зерном, нашу землю, українські чорноземи! Деколи ми вже просто з болю взиваємо до Господа: «Боже мій, Боже мій, чому мене покинув? Стоїш далеко від спасіння мого, від слів мого зойку» (Пс. 22, 2). Цими словами також молився наш Спаситель, розп'ятий на хресті. Та сьогодні, у це світле й радісне свято Воскресіння і життя, відкривається перед нами велике таїнство перемоги – радості над смутком, правди над неправдою, слави над наругою і знущенням, світла над темрявою, добра над злом, життя над смертю. Розп'ятий Господь живе! Добрий Пастир, замучений на смерть, царює повік! Христос воскрес – радість вічна!

Зберігши цілими печаті, воскрес Ти із гробу, Христе...

Шукати зцілення важко, коли на нашому тілі й нашій душі ятряться глибокі рани. Говорити про радість воскресіння нелегко, коли скрізь бачимо терпіння і смерть. Але зауважмо, що тіло воскреслого Ісуса, якого ми зустрічаємо сьогодні в

наших спільнотах, усе ще носить на собі всі рани розп'яття. Після того як Він уперше з'явився перед своїми учнями в день Воскресіння, відсутній на той момент апостол Тома не хотів нікому повірити: «Якщо не побачу на Його руках знаків від цвяхів і не вкладу свого пальця у місце, де були цвяхи, а й руки моєї не вкладу в бік Його, – не повірю!» (Ів. 20, 25). Однак Христос говорить Томі, коли нарешті його зустрічає: «Подай сюди твій палець і глянь на Мої руки. І руку твою простягни і вклади її у бік Мій. Та й не будь невіруючий, – а віруючий!» (Ів. 20, 27). Той, хто був розп'ятий на хресті й помер, – це той самий Господь, який воскрес із мертвих. Як воскреслий, переможець смерті, Він дає себе пізнати своїм учням усіх часів і народів саме своїми ранами!

Водночас тіло воскреслого Спасителя вже не підлягає звичайним законам природи: воно проходить крізь камінь, яким був завалений вхід до гробу, не порушуючи печатей, проходить через замкнені двері до світлиці, де учні переховувалися зі страху перед юдеями (див. Ів. 20, 19). Воскреслий Христос носить на своєму прославленому тілі сліди жахливої смерті, але смерть над ним влади вже не має! Лише для того щоб виявити порожнечу Божого гробу, ангел сходить, відсуває камінь, ламає печаті й каже до мироносиць: «Не жахайтесь! Ви шукаєте Ісуса Назарянина, розп'ятого. Він воскрес, Його нема тут. Ось місце, де Його були поклали» (Мр. 16, 6).

Віра у Воскресіння Христове є основою для нашої віри у воскресіння кожної людини. Якими будуть наші воскреслі тіла у Божій славі, важко навіть собі уявити. Проте, святкуючи Пасху Господню, ми впевнені, що це буде прославлення зневаженого, відновлення розбитого і знищеного, оздоровлення зраненого. Воскреслий Христос сьогодні простягає свою життєдайну і зранену правицю до зраненої України, Його прославлені рани торкаються наших ран, які ще кровлять і болять. Розп'ятий і Воскреслий робить наші рани Своїми – і вони у воскресінні України стають прославленими ранами переможців!

Святкувати Пасху для нас сьогодні означає відчутти цілющий дотик Христової життєдайної десниці, яка пробита Його прославленими ранами. Цей доторк до наших ран вливає в нас силу ран Воскреслого, подих Того, хто смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував. Цього великого дня згадаймо слова Апостола народів: «Бо якщо ми з'єднані з Ним подобою Його смерті, то будемо і подобою воскресіння» (Рим. 6, 5). Рани тих, кого поранено з Христом, неминуче перетворюються на рани прославленого Господа: бо Христос воскрес!

...Що ключів Діви не порушив у різдві Твоім, і відчинив нам райські двері

У нашій традиції ми не відтворюємо в іконописі самої події Воскресіння. Для нас празничною іконою є зображення «Зішестя в ад». Слід зауважити, що внизу на цій іконі лежать ключі – символ Христової перемоги над смертю та силою пекла. Для Бога все відкрите: дівиче лоно, надгробний камінь, замкнені двері, людські серця... Господь бачить нашу біду – ми можемо бути впевненими в Його близькості в час

тривоги. Своєю Пасхою Він уже відчинив нам райські двері, але, для того щоб ми могли ввійти, Він потребує нашої співпраці та нашого довір'я. Отож вірмо твердо: як не стримали Христа в Його прославленому тілі ні гробні печаті, ні військова сторожа, так само нашої зраненої України не буде здатним поконати жодний агресор і окупант. Ми переможемо ворога, відбудуємо наші зруйновані міста і села, залікуємо наші рани силою і діянням Святого Духа: бо Христос воскрес!

Світло Воскресіння Христового перетворює наш смуток і наші сльози на пасхальну радість, як це сталося із печаллю жінок-мироносиць при порожньому гробі Спасителя. І ми сьогодні бачимо, що те, що з людського погляду неможливе, безнадійне, стає переможним, перетворюється на прославу Того, хто, відчинивши райські двері, дарує нам життя вічне.

Якщо Христос на хресті, серед неймовірних страждань, зміг підвести свої очі до Отця з надією, яка розвіює відчай, то й ми маймо нині сміливість промовити до воскреслого Спасителя разом із псалмоспівцем: «Бо Він не гидував, не гордував бідною бідка, і не ховав обличчя свого від нього; і коли той взивав до Нього, – слухав... І душа моя для Нього житиме; моє потомство буде Йому служити, і розповість про Господа прийдешньому родові; прийдуть, оповістять про Його добрість народові, що має народитись: Таке вчинив Господь!» (Пс. 22, 25. 29–32).

Пам'ятаймо, що наша перемога залежить не тільки від військової спроможності протистояти російським військам, а й від нашої здатності на духовному фронті відкритися Божій силі воскресіння і стати знаряддям зцілення та миру в Господніх руках:

*Мир нам сам Христос приносить,
Мир нам небо днесь голосить,
Мир той Божий всі вітаймо,
Ласку Божу прославляймо,
Чудо Боже всіх чудес:*

Христос воскрес! Христос воскрес! (Пісня «Христос воскрес! Радість з неба»).

Дорогі в Христі браття і сестри! Вітаю вас зі святом Христової перемоги над будь-яким злом і над самою смертю. Хай упевненість у перемозі буде цілющим бальзамом на всі наші рани, душевні й тілесні. У радості Воскресіння Господнього вітаю всіх наших захисників-героїв, які сьогодні на фронті та які зазнали поранення. Відкрийте серце Христові, який бачить вашу жертву та ваш біль і робить їх Своїми.

Обіймаю родини наших військових, особливо полонених і зниклих безвісти. Молюся, щоб якнайшвидше ваші рідні були віднайдені та повернулися додому. Єднайтеся з ними через молитву, бо Господь завжди близько до них.

Духовно об'єднуюся з тими, що перебувають на окупованих територіях і не мають можливості сьогодні піти до своєї Церкви, але чекають на звільнення і моляться за перемогу України. У надії на воскресіння та зі сльозами на очах обіймаю тих, хто оплакує загиблих, і воїнів-героїв, і мирних громадян, які стали жертвами злочинних дій окупанта. Вітаю наших біженців і переселенців, які плекають надію на повернення додому після перемоги та на відбудову рідного міста чи села.

Із вдячністю вітаю наших волонтерів, військових і медичних капеланів, кожного, хто на своєму місці наближає нашу спільну перемогу, хто трудиться для того, щоб допомогти ближньому в біді, як в Україні, так і в країнах поселення. Ви сильні і ми пишаємося вами! Обіймаю всіх українців — дітей, дорослих і похилих віком, чоловіків і жінок — і зичу вам, щоб, ділячись великоднім кошиком, ви відчували глибоку радість, Божу милість і благословення. Усе духовенство, усіх богопосвячених осіб і мирян в Україні та на поселеннях огортаю батьківською любов'ю. Щиро бажаю вам благословенних Великодніх свят, смачного свяченого яйця та світлої пасхальної радості!

Благодать воскреслого Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога Отця і причастя Святого Духа нехай будуть з усіма вами!

Христос воскрес! Воістину воскрес!

Дано в Києві,
при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,
у день Святих мучеників Савина й Папи,
29 (16) березня 2023 року Божого